କାବୁଲିୱାଲା

ପ୍ରକାଶ ଠିଆ ହେଇ ରହି ତା' ର ଚାରିପଟର ପରିବେଶକୁ ଆଉ ଥରେ ଦେଖି ନଉଥିଲା । ସବୁଦିନ ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ପ୍ରକାଶ ତା' ର ପରିବେଶକୁ ଏମିତି ଭାବଲେଶ ଶୂନ୍ୟ ଆଖିରେ ଚାହିଁରହେ, ଯେମିତି ସିଏ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଦେଖୁଛି ଏସବୁ ।

ଆଜ୍‌ବେଷ୍ଟସ୍‌ର ବଖୁରିଆ ଘରଠାରୁ ଟିକିଏ ବାଟ ଛାଡ଼ି, କାହିଁ କେତେକାଳ ଧରି ଟ୍ରକ୍ ଟାୟାର୍ ସବୁ ଉପରକୁ ଉପର ହେଇ ଠିଆ ହେଇ ରହିଛନ୍ତି । ଦେଖାଯାଉଛି କୁଣ୍ଡଳୀ ମୋଡ଼ି ଶୋଇ ରହିଥିବା ଗୋଟାଏ ଅତିକାୟ ଅଜଗର ସାପର ଆବ୍‌ଷ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ ପେଂଟିଙ୍ଗ୍‌ପରି । ମରୁଭୂମିରେ ଚେନାଏ ଘାସ ପରି ତା' ଉପରକୁ ନଇଁ ଆସିଛି ଗୋଟାଏ କିଶୋର କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ଗଛର କେଇ କେରା ସବୁଜ ଝିଲିମିଲି ପତର ।

ବାସ୍ ସେତିକି- ବାକିଟା ଧୁ ଧୁ ବିଲ । ଖୁବ୍ ଦୂରରେ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଗୋଟାଏ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ବ୍ୟାରାକ୍ ପରି ଦିଶୁଚି ଗୋଟିଏ ଢାବାର ଜୀର୍ଣ୍ଣ ଚାଳର କିୟଦଂଶ ଓ ତା' ଆର ପଟେ ଦେଖା ନଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନୁମାନ କରିହୁଏ ଯେ, ଗୋଟାଏ ସ୍ୱଚ୍ଛ ବ୍ୟବହୃତ ପେଟ୍ରୋଲ୍ ପମ୍ପ, ଯାହାର ହତା ଭିତରେ କଦବା କ୍ୱଚିତ ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ଟ୍ରକ୍ ଠିଆ ହେଇ ହେଇ ଘୁମେଇ ପଡ଼ିଥା' ନ୍ତି ଓ ତା' ର ସାମ୍ନା ସିଟ୍‌ର ଖୋଲା ଦରଜା ଦେଇ ଦେଖିହୁଏ, ଟ୍ରକ୍ ହେଲ୍‌ପରର ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଗୋଡ଼ର ବଳାଗଣ୍ଠି ଓ ତା' ର ଉପରକୁ ଗୋଟାଏ ତେଲ ଚିକିଟାଧରା ଲୁଙ୍ଗିର କିୟଦଂଶ ।

ସେଇ ବଖୁରିକିଆ ଆଜ୍‌ବେଷ୍ଟସ୍ ଘର ଭିତରେ ଟିଣ ପାତିଆ ଛନ୍ଦା ହେଇଥିବା ଗୋଟାଏ ଖଟ ଉପରେ ବସି ରହି ପ୍ରକାଶ ଏକରକମ ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ହୋଇଯାଏ । ତା' ର ଦମ୍ ବନ୍ଦ ହେଇ ଆସେ ଯେମିତି । ଗୋଟାଏ କଣରେ ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା କଳଙ୍କ ଲାଗିଯାଇଥିବା ଟ୍ରକ୍‌ର ରିମ୍ । କି ଗାଡ଼ିର କେଜାଣି ଗୋଟାଏ ଖୋଲା ଇଞ୍ଜିନ୍, ଯାହା ଉପରେ ତେଲ ଚିକ୍ ଚିକ୍ କରୁଚି- କେତେଟା ଟାୟାର୍ ଲିଭର ଓ ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଦୁଇ ତିନିଟା ମଇଳା କୋତରା କିରାସିନି ଡାବଲ ଯାହା ଭିତରେ ଯାବତୀୟ ତାର, ନଟ୍ ବୋଲ୍‌ଟ୍, ପୋଡ଼ା ବଲ୍‌ବ ଓ ଗ୍ରୀଜ୍ ଡବାର ଝମେଲା ।

ବେଳେବେଳେ ପୋଡ଼ା ମୋବିଲ ଆଉ ବ୍ରେକ୍ ଅଏଲ୍‌ର କେମିତି ଗୋଟାଏ ଫୁରୁକୁଟିଆ ଗନ୍ଧ କେବିନ୍‌ରେ ଖେଳିଯାଏ ଓ ପ୍ରକାଶ ସେହି ସମୟତକ ଯଥାସମ୍ଭବ ତା' ର ନିଃଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦକରି ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ ।

ତା' ର ଜନ୍ମ ଜାତକରେ ବୋଧହୁଏ ଏୟା ହିଁ ଲେଖାଥିଲା । ନ ହେଲେ ୟୁନିଭର୍ସିଟି କାମ୍ପସ୍‌ରୁ ବାହାରି ଆସି ତାକୁ କାହିଁକି କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତା ଜଣେ ମାର୍‌ୱାଡ଼ିର ଗୋଦାମ୍ ରକ୍ଷକ ହୋଇ ଯାହାର ଗୋଦାମରେ ଆମ୍ବାସଡ଼ର ବା ଫିଆଟ୍ କାର୍ ରହେ ନାହିଁ । ବିଭିନ୍ନ ମିଲ୍‌ରୁ ବାହାରି ଆସୁଥିବା ହର୍‌ରଙ୍ଗୀ ସୁଦୃଶ୍ୟ ସୁଟ୍ ପିସ୍, ସାର୍ଟ ପିସ୍ ବା ଶାଢ଼ି ରହେ ନାହିଁ, ରହେ ମହାନଗରୀମାନଙ୍କର ଆବର୍ଜନା ଭିତରୁ ସଂଗୃହୀତ ହେଉଥିବା କଳଙ୍କିଲଗା ଲୁହାର ଆଜେ ବାଜେ ଜିନିଷ, ଭଙ୍ଗା କାଚର ଟୁକୁରା, ଭଙ୍ଗା ତେଢ଼ା ଆଲୁମିନିୟମ୍ ବାସନର ଭଗ୍ନାଂଶ ଓ ଟିଣ ପାତିଆ ।

ସେ' ସବୁକୁ କିଣିବାକୁ ହୁଏ ତରାଜୁରେ ମାପି ମାପି ବାରବୁଲା, ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନଙ୍କଠାରୁ, ନହେଲେ ଅଗଣିତ ଷ୍ଟ୍ରୀଟ୍ ଅରଚିନ୍‌ମାନଙ୍କଠାରୁ । ଏଇ କିଣା ବିକା ଭିତରେ ଯେ କେତେବେଳେ କେମିତି ମୁନିସ୍‌ପାଲିଟି ମ୍ୟାନ୍ ହୋଲ୍ କଭର୍ ବା' ପି.ଏଚ୍.ଡିର ପିତଳ ପାଣି କଳ ଆସି ନ ଥାଏ ତା' ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସେସବୁର ରଖିବା ଜାଗା ଅଲଗା । ସେ ଖବର ନିଜେ ସେଠ୍ ରୋଷନ୍‌ଲାଲ୍ ବୁଝନ୍ତି ।

ବିକ୍ରି କଲାବେଳେ ସେସବୁ ମାଲ୍‌କୁ ବଡ଼ ତରାଜୁରେ ମାପି ଟ୍ରକ୍‌ରେ ବୋଝେଇ କରିଦବାକୁ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ କିଣିଲାବେଳକୁ ଆଉ ବିକିଲା ବେଳକୁ ସେଇ ତରାଜୁର କଂଟାକୁ ଚାହିଁ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଥିବ ଯେମିତି ଶିକାରୀ ଚାହିଁ ରହେ ବନ୍ଧୁକ ବ୍ୟାରେଲ୍ ଆଗରେ ଥିବା ମାଛିକୁ । ସବୁ ତରାଜୁ ଯେତିକି ନବ ସେତିକି ଦବ । ଲୁହାକଂଟା, କାଚ ଟୁକୁରାରେ ଯାହା; ସ୍ନେହ, ପ୍ରେମ ଇତ୍ୟାଦିରେ ସେୟା ପରା ! ନ ହେଲେ ଅପର୍ଣ୍ଣା କାହିଁକି... । ଗୋଟାଏ ଅଗ୍ନିଶଳାକା ଯେମିତି ପ୍ରକାଶର ହୃତ୍‌ପିଣ୍ଡ ଦେଇ ପଶି ଚାଲିଗଲା ଗୋଟାଏ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଉଲ୍‌କାର ବେଗରେ ।

ତାହା ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗ । କିନ୍ତୁ ସେଠ୍ ରୋଷନ୍ ଲାଲ୍ କହନ୍ତି, ଟଙ୍କା କମେଇବାକୁ ହେଲେ ଏସବୁ ବାଜେ ଭାବପ୍ରବଣତାକୁ ସ୍ଥାନ ଦେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ଖରିଦ୍ କରିବ କମ୍ ଦାମ୍‌ରେ ଆଉ ଅପନା ମୁନାଫା ରଖି ବଜାରକୁ ଛାଡ଼ିବ ବେଶି ଦାମ୍‌ରେ । ମାଲ୍ ମାଲ୍ । ତାହା କଳଙ୍କିଲଗା ଲୁହା ହଉ, ଗୋରୁ ଚମଡ଼ା ହେଉ, ନ ହେଲେ କେଉଁ ସୁନ୍ଦରୀ ରମଣୀର ଦିହର ଚମଡ଼ା ହଉ । ଏଇ କେତେ ପଦ କଥାରେ ରୋଷନ୍‌ଲାଲ୍ ଜଟିଳ ଅର୍ଥନୀତି ତତ୍ତ୍ୱର ବୟାନ ଶେଷ କରନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ସେଠୁ ପ୍ରକାଶକୁ ମଧ୍ୟ ଦିନେ ଆସ୍ଥାନ ଉଠେଇବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେ ରକ୍ଷା ପାଇଯାଇଥିଲା ଯେମିତି, ନ ହେଲେ ଆଉ କିଛିଦିନ ପରେ କଳଙ୍କିଲଗା ଲୁହାକଂଟା ଆଉ ଭଙ୍ଗା କାଚର ଟୁକୁରା ସବୁ ତା଼ ର ସମଗ୍ର ଆତ୍ମାକୁ ଗ୍ରାସ କରି ବସି ଥାଆନ୍ତେ । ଦିନେ ଦିନେ ମଝି ରାତିରେ ଟ୍ରକ୍‌ର ଡାଲା ଖୋଲିବ ଧଡ଼ଧାଡ଼ ହେଇ । ମାଲ୍ ଚାଲାଣ ହବ, ସେଇଟାଇ ତ ମାଲ୍ ଚାଲାଣ ହବାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ । ସକାଳ ହେଲାବେଳକୁ ଟ୍ରକ୍ ପାରିହେଇ ଯାଇ ସାରିଥିବ ଜାମ୍‌ସୋଲା ଚେକ୍ ଗେଟ୍ ପୋଷ୍ଟ ।

ସେଠ୍ ରୋଷନ୍ ଲାଲ୍ ଦିନେ କହିଥିଲେ, ପ୍ରକାଶର ଚେହେରା କୁଆଡ଼େ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ! ପୁଲିସ୍ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଲେ ଚମତ୍କାର ଜବାନ ପୁଲିସ୍ ସବ୍‌ଇନିସ୍‌ପେକ୍ଟର ପରି ଦେଖାଯିବ । କାହାର ଜାଣିବାର ଜୁ଼ ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରକାଶ ପୁଲିସ୍ ସବ୍‌ଇନିସ୍‌ପେକ୍ଟର ନୁହେଁ ।

ତାହାହେଲେ କ଼ ଣ ପ୍ରକାଶକୁ ନକଲି ପୁଲିସ୍ ସାଜି ଟ୍ରକ୍‌ରେ ଯିବାକୁ ହବ ଜାମ୍‌ସୋଲା ଘାଟ୍ ଚେକ୍ ଗେଟ୍ ପାରି କରିଦବାପାଇଁ? ସେଠ୍ କୁହନ୍ତି, ତା଼ ନ ହେଲେ ଏତେ ଗୁଡ଼ିଏ ପଇସା ଦେଇ କିଏ କାହିଁକି ବା ପ୍ରକାଶକୁ ନୌକରୀ ଦବ କିଲୋ କିଲୋ ଲୁହା କଂଟା ଆଉ ଭଙ୍ଗାକାଚ ତଉଲିବା ପାଇଁ ବସିବସି? ଏ କାମ ତ ଗୋଟାଏ ମୂଲିଆ ଆସାନ୍‌ରେ କରିପାରିବ!

ହକ୍ କଥା । ଆଇ.ଏସ୍‌ସି. ପାଶ୍ କରି ସାରି ମେଡିକାଲ୍ କଲେଜ୍‌ରେ ଭର୍ତ୍ତି ହବାପାଇଁ ଘୁଷ୍ ଦବାକୁ ପ୍ରକାଶ ବାପାଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କା ମାଗିଥିଲା । ବାପା କହିଥିଲେ, ମୁଁ ଟଙ୍କା ଗଛ ଲଗେଇ ନାହିଁ – ଟଙ୍କା ଗଛ ଉପରେ ଫଳେ ନାହିଁ । ଏକାଥରକେ ୱାଜିବ୍ କଥା, ଟଙ୍କା ଗଛ ଉପରେ ଫଳେ ନାହିଁ । କୌଣସିମତେ କଳେବଳେ କୌଶଳେ, ତମ ସହିତ ଅହର୍ନିଶି ଲଢୁଥିବା ଷାଠିଏ କୋଟି ଲୋକଙ୍କୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ଟଙ୍କାଟାକୁ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ପ୍ରକାଶ ବହୁବାର ମନେ ମନେ ଦୋହରାଇ ନେଇଛି ଏଇ କଥାଗୁଡ଼ାକ, କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ କିଛି ହେଲେ ସମାଧାନର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ନିଜର ଅଜାଣତରେ ତା଼ ର ହାତ ଚାଲିଗଲା ନିଜର ଛାତି ପକେଟ୍‌କୁ ଏମ୍ପ୍ଲଏମେଂଟ୍ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ୍‌ର ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ କାର୍ଡ଼ ଖଣ୍ଡକର ଅବସ୍ଥିତି ଯାଂଚ କରିନେବା ପାଇଁ । ଅଛି-କାର୍ଡ଼ଟା ଅଛି । କାର୍ଡ଼ଟା କୌଣସି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତର ସୂଚନା ଦିଏ ନାହିଁ ବରଂ ନିଜକୁ ନିଜର ଦୟନୀୟ ଓ ଅସହାୟ ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ପର୍କରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ତୀବ୍ର ଭାବରେ ସଚେତନ କରିଦିଏ ।

କିନ୍ତୁ କେତେଦିନ ଆଉ ଏମିତି ଘୁରି ବୁଲିବ ପ୍ରକାଶ । ଏଇ ତା଼ ର ପରିଚିତ ସହରରେ ହୁଏତ କଫି ବା ଚା଼ ଖାଇ ଖାଇ ଗପିବା ପାଇଁ, ନ ହେଲେ ଆଡ୍‌ଡ଼ା ଦବା ପାଇଁ ପ୍ରଚୁର ଜାଗା ଅଛି । ଚେସ୍ କ୍ଲବ୍‌ରେ ଚେସ୍ ଖେଳି ମଧ୍ୟ ଅନେକ ବେକାର ସମୟ ଖର୍ଚ୍ଚ କରି

ଦିଆଯାଇପାରେ, ନ ହେଲେ ଦେଶବନ୍ଧୁ ଲାଇବ୍ରେରୀରେ... ଧୂତ୍- ସେଗୁଡ଼ାକ ଆଉ ପଢ଼ି ଲାଭ ନାହିଁ । ପିଲାଦିନେ ପ୍ରକାଶକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା ମହାପୁରୁଷମାନଙ୍କର ଜୀବନୀ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ, କିନ୍ତୁ ଆଜି ଯଦି ସେମାନେ କୌଣସି ଯାଦୁ ବଳରେ ଆଉ ଥରେ ଜୀବନ ପାଇ ପୃଥିବୀକୁ ଫେରି ଆସନ୍ତେ, ତାହାହେଲେ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସହସ୍ର ସହସ୍ର ପୃଷ୍ଠା ଧରି ବକ୍ତବ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନିଅନ୍ତେ !

ସହରର ସେଇସବୁ ପରିଚିତ ସ୍ଥାନ ଯାହା ଦିନେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ଥିଲା ଅବାରିତ, ତାହା କ୍ରମେ କ୍ରମେ ତା' ପାଇଁ ନିଷିଦ୍ଧ ହେଇଗଲାଣି । ସେଠିକି ସବୁ ଗଲେ ତ ଅନ୍ୟୂନ ତିନିଟା ହାଫ୍ କପ୍ ଚା, ବଣ୍ଡଲେ ବିଡ଼ି, ନ ହେଲେ ଗୋଟାଏ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଚାର୍‌ମିନାରର ପ୍ରୟୋଜନ ଅଛି ! ବନ୍ଧୁମାନେ ମଧ୍ୟ କାଳକ୍ରମେ ବିରଳ ହେଇ ଆସିଲେଣି । କଦବା କ୍ୱଚିତ୍ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଦେଖା ହେଇଗଲେ ଖାଲି ପଚାରନ୍ତି, କେମିତି ଅଛୁ ପ୍ରକାଶ, ଏକା ଥରକେ ଆଉଟ୍ ଅଫ୍ ସାର୍କୁଲେସନ୍ ହେଇଗଲୁ ଯେ! ହାଃ ହାଃ କିଏ କହିଥିଲା- ବ୍ୟାଡ୍ ମନି ଡ୍ରାଇଭସ୍ ଆଉଟ୍ ଗୁଡ୍ ମନି ।

କିନ୍ତୁ ଏସବୁକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସିରାଜ୍ ଖାଁ ଏଇ ସହର ଭିତରେ ବୁଲୁଚି ଗୋଟିଏ ମଣିଷ ଖିଆ ବାଘ ପରି ଛକି ଛକି । ସେଦିନ ହଠାତ୍ ହମିଦ୍‌ର ଗ୍ୟାରେଜ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା ଆଉ ପ୍ରକାଶକୁ କହିଥିଲା, "ପରକାଶ୍ ବାବୁ, ସିରାଜ ଇମାନ୍‌ଦାର କି ସାଥ୍ ଇମାନ୍‌ଦାରୀ କରତା ହେ । କୋଇ ବେଇମାନ୍ ସିରାଜ୍ କେ ମୁଠିଁସେ ଆଜ୍‌ତକ୍ ନିକଲ୍ ନେହିଁ ପାୟା ।" ପ୍ରକାଶ କେବଳ ଅବସ୍ଥାଟାକୁ ସମ୍ଭାଳି ନବାପାଇଁ କହିଥିଲା, "ଖାଁ ସାହେବ୍, ନୌକରୀ ଅଭିତକ୍ ମିଲା ନେହିଁ, ମିଲ୍‌ନେସେ ଆପ୍‌କା ରୁପିୟା ପାଇ ପାଇ ଚୁକାଦେଙ୍ଗେ ।"

ସିରାଜ୍ ତା' ର ରୁପା ଗୋବଲଗା ଲାଠିଟାକୁ ଥରେ ଦୁଇଥର ମାଟି ଉପରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ନେଇ ଥରେ କେବଳ ଚାହିଁଥିଲା ପ୍ରକାଶକୁ ଓ କହିଥିଲା, "ଠିକ୍ ହାୟ" । କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ପ୍ରକାଶ ପାଖରେ ଠିଆ ହେଇ ରହିଥିଲା ହମିଦ୍ । ତା' ହାତରେ ଥିଲା ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ିର ହାଣ୍ଡଲ୍ ଆଉ ତା' ର ଦିହ ସାରା ଝାଳରେ ଭିଜିଯାଇ ଦେଖାଯାଉଥିଲା ଯେମିତି କେହି ପହିଲିମ୍ୟାନ୍ ସର୍କସର ରିଙ୍ଗ୍ ଭିତରକୁ ଆସିବା ଆଗରୁ ଖୁବ୍ ତେଲ ଦେଇ ଦିହକୁ ମର୍ଦ୍ଦନ କରେଇ ନେଇଛି । କିନ୍ତୁ ସବୁଠି ତ ହମିଦ୍ ନଥିବ ! ପ୍ରକାଶ ଏଇ ଖାଁ ସାହେବମାନଙ୍କୁ ହାଡ଼େ ହାଡ଼େ ବୁଝେ ।

ପ୍ରକାଶ ସେହି ଲୁହା ପାତିଆ ଖଟ ଉପରେ ଟିକିଏ ଆଉଜି ପଡ଼ିଥିଲା । ଗୋଟାଏ ତେଲ ଚିକିଟା ତକିଆ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ ଦେଇ ଓ ଖଣ୍ଡେ ବିଡ଼ିରେ ନିଆଁ ଲଗେଇ ଅହେତୁକ ଭାବରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା କାଠର କଡ଼ିକୁ, ଯାହା ଉପରେ ଛାଉଣି ହେଇଛି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଆଜ୍‌ବେସ୍ଟସ୍ ସିଟ୍, ସାପକାତି ପରି ଛାପିଛାପିକା ।

ପ୍ରକାଶ ଏଇ ଖାଁ ସାହେବମାନଙ୍କୁ ହାଡ଼େ ହାଡ଼େ ବୁଝେ ।

ଖାଁ ସାହେବ, ହଁ ଖାଁ ସାହେବ । ସେମାନେ ସିରାଜ୍ ହୁଅନ୍ତୁ, ହାଫିଜ୍ ହୁଅନ୍ତୁ, ନହେଲେ ମୁଜିବର୍ ହୁଅନ୍ତୁ, ସମସ୍ତେ ଖାଁ ସାହେବ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଦିହରେ ଛ' ସାତ ମିଟର କପଡ଼ାର ପାନ୍ତୁଲୁନ୍, ଆଣ୍ଠୁ ତଳକୁ ଅନେକ ଝୁଲି ଆସିଥିବା କମିଜ୍, ଅଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବି ଆସି ଦିହରେ ଚିପି ହେଇ ବସିଥିବା ୱେଷ୍ଟ କୋଟ୍ ପରି ଫତେଇ ଓ ସେ ଫତେଇର ଅସଂଖ୍ୟ ପକେଟ୍ ଭିତରୁ କୌଣସି ଅଜ୍ଞାତ ସ୍ଥାନରେ ଲୁଚି ରହିଥିବା ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ୱେଷ୍ଟଏଣ୍ଡ ଘଡ଼ି, ଯାହାର ସିଧା ଡାଏଲ୍ ଉପରେ ବା' ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଙ୍କ ଲେଖା ରହିଥାଏ ରୋମାନ୍ ହରଫ୍‌ରେ । ତାଙ୍କର ଏଇ ଘଡ଼ିଟା ନିତାନ୍ତ ଦରକାର । ପ୍ରତିଟି ସେକେଣ୍ଡ ଟିକ୍ ଟିକ୍ ହେଇ ଚାଲି ଚାଲି ମିନିଟ୍, ଘଣ୍ଟା ହେଇ ଯାଆନ୍ତି । ସପ୍ତାହମାନେ ମିଶିଯାଇ ମାସ ହେଇଯାଆନ୍ତି ଓ ତା' ପରେ ଆସିଯାଏ ଖାଁ ସାହେବମାନଙ୍କର ସୁଧ ଆଦାୟ କରିବାର ଦିନ ।

ସେଦିନ ଖାଁ ସାହେବ୍‌ମାନେ ଚାଲନ୍ତି ପହିଜ କାଟି, ତେଲଦିଆ ନିଶ ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଇଥାଏ ତିଖ ହେଇ ଯେମିତି ନାକ ଦୁଇପଟେ ଦୁଇଟି ଚନ୍ଦ୍ରବନ୍ଧନୀ । ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଗିଲ କରା ପଗଡ଼ିର ବନାତ୍ ଉଠିଥାଏ ଯେମିତି ଜାଠ୍ ବାହିନୀର ସୁବେଦାର୍ । ଖାଁ ସାହେବର ଚାଲିରେ

ମିର୍ଜାପୁର ପରି ଛୋଟ ସହରର ବଜାର୍ ତଫାତ୍ ହେଇଯାଏ ।

ପ୍ରକାଶ ସେତେବେଳେ କଅଁଳା ବାଛୁରୀ ପରି ଏତେ ଟିକେ ପିଲା । କେତେ ବା ତା'ର ବୟସ ହେବ ! ଦଶ କି ଏଗାର । ସେ ସେତେବେଳେ କେବଳ ବିସ୍ମିତ ହେଇ ଚାହିଁ ରହୁଥିଲା ଏଇ ଖାଁ ସାହେବମାନଙ୍କୁ ।

ଏ ମାନଙ୍କ ଘର କୋ'ଠି ? ଏମାନେ କାହିଁକି ଏମିତି ଗୋବ ବସା ଚିତାଏ ଉଞ୍ଚାର ଲାଠି ନେଇ ଦିନସାରା ବଜାର, କଚିରି ଆଉ ଅଫିସ୍ ପିଣ୍ଡାରେ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ପାହୁଣ୍ଡ ପକେଇ ଚାଲନ୍ତି? ସେମାନଙ୍କ ଚାଲିରେ ସିମିଟ୍ ପିଣ୍ଡା ମଚ୍‌ମଚ୍ ଡାକେ ।

କିନ୍ତୁ ପୁଣି କୁଆଡ଼େ ହଠାତ୍ ଉଭାନ୍ ହେଇଗଲା ଏ ଖାଁ ସାହେବ ! ଆଉ ସେଇ ଆପେଲ୍ ପରି ନାଲି ପଡ଼ିଆସୁଥିବା ପଞ୍ଝହତା ମର୍ଦ୍ଦର ମୁହଁ ପାଖରେ ଆସି ଠିଆ ହେଲା ଆଉ ଜଣେ ଲୋକ ଯିଏ ଦୀର୍ଘ ତନୁ, ଶୀର୍ଣ୍ଣ, ପଞ୍ଜରସାର । ମୁହଁଯାକ ବେଲ ଗଛର କଣ୍ଟା ପରି ମୁନିଆଁ ମୁନିଆଁ ଦର ପାଚିଲା ରୂଢ଼ । ସବୁବେଳେ ମୁହଁରେ ଗୋଟାଏ ଅସହାୟ ଆଉ ସବୁକିଛି ହଜେଇ ଦେଇଥିବା ଭାବ ।

ନିବାରଣ ଦା' ।

ନିବାରଣ ହାଲ୍‌ଦାର । ମିର୍ଜାପୁର୍ ଏସ୍.ଡି.ଓ. ଅଫିସର୍ ପୁରାତନ ନାଜିର୍ । ହଁ, ନିବାରଣ ଦା' ।

ସେହି ନାଁରେ ତାକୁ ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ଆଉ ଡାକନ୍ତି ମଧ୍ୟ । ଆଃ! ରାତି ନ'ଟା ଦଶଟା ବେଳେ କି ଅସହାୟ ଭାବରେ ନିବାରଣ ଦା' ମିର୍ଜାପୁର ରାସ୍ତାରେ ଘୂରି ବୁଲେ । ଗରିଲାର ହାତ ପରି ଦୁଇଟା ହାତ ଝୁଲିପଡ଼ିଥାଏ ତଳକୁ ଓ ଦୁଇଟା କ୍ଲାନ୍ତ ପାଦ ପଡୁଥାଏ ଏଠି ସେଠି । କେତେବେଳେ କେତେବେଳେ ନିବାରଣ ଦା' ଗୋଟିଏ ବରଗଛ ଗଣ୍ଡିରେ, ଗୋଟାଏ ଲ୍ୟାମ୍ପ ପୋଷ୍ଟରେ, ନ ହେଲେ ପାନ ଦୋକାନର ଟିଣ କ୍ୟାବିନ୍ ଉପରେ ଭରା ଦେଇ ଠିଆହେଇ ରହିଥାଏ ନିଶ୍ଚଳ ହେଇ । ଯେପରି ତା'ର ବର୍ତ୍ତମାନ, ଅତୀତ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ସବୁ କିଛି ସମାହିତ ହେଇଯାଇଛି ଏକ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ବିପର୍ଯ୍ୟୟରେ । ନିବାରଣ ଦା' ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଅସଂଖ୍ୟ ନକ୍ଷତ୍ର ସ୍ଥିର ହେଇ ଦେଖୁଥାଆନ୍ତି ତା'ର ଏକ ପ୍ରସ୍ତରୀଭୂତ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନଙ୍କୁ ।

କିନ୍ତୁ ସକାଳେ ନିବାରଣ ଦା' ଥିଲା ଅନ୍ୟ ଏକ ମଣିଷ । ଖୁବ୍ ସକାଳୁ ଉଠି ସ୍ନାନାଦି ଶେଷ କରି ଗାୟତ୍ରୀ ଜପୁଥିଲା, ମଙ୍ଗଳାଷ୍ଟକ ଶୁଦ୍ଧ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ବୋଲି ବୋଲି ଦେବାର୍ପଣ ପାଇଁ ପୂଜା ଫୁଲ ଧରି ଯାଉଥିଲା ଶିବ ମନ୍ଦିରକୁ । ଅଫିସ୍ ବାହାରିଲା ବେଳକୁ ବେକ ପାଖର ଶେଷ ବୋତା ମଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ତର୍ପଣରେ ବନ୍ଦ କରି ରଖୁଥିଲା ।

ସେ' ସମୟର ଏଣ୍ଟ୍ରାନ୍ସ ପାସ୍ । ଇଂରାଜୀରେ ଏକାଥରକେ ଦୋରସ୍ତ । ଡାହାଣକୁ ଢଳେଇ ଢଳେଇ ହସ୍ତାକ୍ଷର ଆଉ ବନାନ୍ କି ବ୍ୟାକରଣଗତ ଭୁଲ୍ ବାଛିବାକୁ ନାହିଁ । ନାଜିର୍ ! ଏସ୍.ଡି.ଓ ଅଫିସର୍ ଖାଜାଞ୍ଚି । ସବୁଯାକ ଟଙ୍କା ପଇଠ ହୁଏ ସେଇଠି । ତା'ରି ହୁକୁମରେ ଟ୍ରେଜେରୀର ମୋଟା ମୋଟା ଲୁହା ରେଲିଂର ଗାରଦ ଖୋଲିଯାଏ ଝଣ ଝଣ ହେଇ । ଟ୍ରେଜେରୀକୁ ଜଗିଥିବା ବନ୍ଧୁକଧାରୀ ଗାର୍ଡ଼ ବୁଟ୍‌ରେ ବୁଟ୍ ଠକ୍ ଠାକ୍ ବାଡ଼େଇ କଡ଼ା ସଲାମ୍ ଠୁଙ୍କେ । ଟ୍ରେଜେରୀ ଅଫିସ୍‌ର ନାଁକୁ ଖଣ୍ଡେ ଚଉକିରେ ବସି ରହି ଅଳସରେ ସିଗାରେଟ୍ ଖାଉ ଥାଆନ୍ତି ।

ଗୋରା ସାହେବ ଡାକେ, ନାଜିର୍ କୋ ବୁଲାଓ । ନିବାରଣ ଦା' ହରେକ୍ ରକମର କାଗଜର ଆଉ ରେଜିଷ୍ଟର ଧରି ଯାଆନ୍ତି ଗୋରା ସାହେବ କୋଠିକୁ । ପର୍ଦ୍ଦା ଠେଲି ସାହେବର ଖାସ୍ କାମରାକୁ ପଶିବା ଆଗରୁ ଖଣ୍ଡେ ବିଡ଼ିର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ସେ ଦୁଇ ପୁଳା ଟାଣି ନେଇ

ମୁଖ ନିସୃତ ଧୂଆଁକୁ ହାତ ଦେଇ ପବନ ସହିତ ମିଶେଇ ନିଅନ୍ତି । ନିଜ ପୋଷାକକୁ ଥରେ ଦୁଇଥର ଚାହିଁ ନିଅନ୍ତି । କାମିଜ୍‌ଟାକୁ ଥରେ ଦୁଇଥର ସାଉଁଳେଇ ନିଅନ୍ତି ଆଉ ବେକ ପାଖର ବୋତାମ ଉପରେ ଥରେ ଦୁଇଥର ହାତ ବୁଲେଇ ନିଅନ୍ତି । ବାସ୍ ! ସବୁ ଠିକ୍ ଅଛି ।

ପର୍ଦ୍ଦା ଆଡ଼େଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଲାବେଳକୁ ଗୋରା ସାଇବ ଚଉକି ଉପରେ ବସି ଗୋଡ଼ ଦିଟାକୁ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଲମ୍ବେଇ ଦେଇ କ'ଣ ଗୋଟିଏ କାଗଜ ଦେଖୁ ଥାଆନ୍ତି । ନିବାରଣ ଦା' ଠିଆ ହେଇ ରହନ୍ତି ବଶମ୍ବଦ ପରି । ନିବାରଣ ଦା' କାଗଜ ଖସ ଖସ କରନ୍ତି, ପକେଟରୁ କଲମ କାଢ଼ନ୍ତି, ନ ହେଲେ ଡେରି ହେଲେ ଖଣ୍ଟି କାଶ ଦିଅନ୍ତି । ସାହେବ୍ ବୁଝନ୍ତି ନାଜିର୍ ଆସିଛି ।

ତା' ପରେ ନାଜିର୍ କାଗଜ ପରେ କାଗଜ, ରେଜିଷ୍ଟାରର ପତା ପରେ ପତା ଓଲଟେଇ ଚାଲନ୍ତି ଆଉ ଡାହାଣ ହାତର କାଣି ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ଦସ୍ତଖତ କରିବା ଜାଗା ଦେଖେଇ ଦିଅନ୍ତି ଆଉ ସାହେବ ମାରି ଚାଲନ୍ତି ଦସ୍ତଖତ ଆଉ ଦସ୍ତଖତ ।

ଶେଷରେ ପଚାରନ୍ତି, ସବୁ ଠିକ୍ ହାୟ ?

ନିବାରଣ ଦା' କୁହନ୍ତି, ହଜୁର୍!

ସେ ଦିନର, ସପ୍ତାହର ବା' ମାସକର ଟ୍ରେଜେରୀ ସବୁ ହିସାବ ଠିକ୍ ହାୟ !

କିନ୍ତୁ ନିବାରଣ ଦା'ର ସବୁ ହିସାବ କ'ଣ ପ୍ରକୃତରେ ଠିକ୍ ଥାଏ ? ଯଦି ଠିକ୍ ଥାଏ ତାହାହେଲେ ପ୍ରତି ମାସର ପହିଲାରେ ସେହି ଖାଁ ସାହେବ ତମ ଅଫିସ୍ ଚୌକି ପାଖରେ ଠିଆ ହେଇ ତା'ର ନିଶ ମୋଡ଼େ କାହିଁକି ? ଆଉ ତୁମେ ଟେବୁଲ୍ ଡ୍ରୟାର ଖୋଲି ତାକୁ ପ୍ରତିଥର ନୋଟ୍ ବଢ଼େଇ ଦିଅ କାହିଁକି?

ପ୍ରକାଶ ତା'ର ମାତ୍ର ଦଶ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଥିଲା ଏ ଘଟଣାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ।

ପ୍ରକାଶ ସହିତ ନିବାରଣ ଦା'ର ପରିଚୟ ଥିଲା ଏକାନ୍ତ ଆକସ୍ମିକ । ସେଦିନ ପ୍ରକାଶ ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ଫେରୁଥିଲା କଚେରି ହତା ଭିତର ଦେଇ । କିଏ ଜଣେ ବିରାଟ ଚିତ୍କାର କରି ପାଟି କରି ଉଠିଥିଲା, ହଲ୍‌ଟ ହୁକୁମ୍‌ଦାର । ଚମକି ପଡ଼ିଥିଲା ପ୍ରକାଶ, କିନ୍ତୁ କ'ଣ କହିବାକୁ ବା କ'ଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ସେ ବିଷୟରେ ପ୍ରକାଶର ସାମାନ୍ୟତମ ଧାରଣା ନ ଥିଲା ।

ତା' ପରେ ଯାହା ଘଟିଲା ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ଥିଲା । ମାଛି ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଦୈତ୍ୟ ପରି ଦଉଡ଼ି ଆସିଥିଲା ଟ୍ରେଜେରୀର ସେଣ୍ଟ୍ରି ଗୋଟାଏ ବେୟନଟ୍ ଉଦ୍ୟତ ବନ୍ଧୁକ ଧରି । ପ୍ରକାଶର ରକ୍ତ ବରଫ ପରି ଶୀତଳ ହେଇ ଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ପ୍ରକାଶକୁ ଯେଉଁ ହାତ ଗୁଡ଼େଇ ଧରି ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ନିରାପତ୍ତାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲା ତା' ଥିଲା ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କର । ନିବାରଣ ଦା' ଏକ ସ୍ଖଳିତ ଜିହ୍ୱାର ଅସ୍ଫୁଟ ଶବ୍ଦରେ କୌଣସି ମତେ କହିଥିଲେ, 'ଖବରଦାର ଜବର୍, ମୁଁ ନିବାରଣ' । ଉଦ୍ୟତ ବେୟନଟ୍ ଅବନତ ହେଲା ଓ ଜବର ରୀତିମତ ଦରବାରୀ କାଇଦାର ସଲାମ୍ ଠୁକିଲା ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ କେବଳ ବିସ୍ମିତ ହୋଇଥିଲା । କିଏ ଏହି ପରଦୁଃଖ କାତର ପ୍ରୌଢ଼, ଯିଏ ତାକୁ ଏହି ବିପନ୍ନ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆଶ୍ରୟ ଦେଲେ? ତଥାପି ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କର ଉଷ୍ମ ପାପୁଲି ପ୍ରକାଶର କାନ୍ଧ ଉପରେ ଆଶ୍ରିତ ଥାଏ । ଯେମିତି ତା'ର କାନ୍ଧ ଉପରେ ନିବାରଣ ଦା'ଙ୍କର ସମୁଦାୟ ଶରୀର ଭାର ଆଶ୍ରିତ ।

ନିବାରଣ ଦା’ ପଚାରିଲେ, ପଢୁଛ?

: ଆଜ୍ଞା, ହଁ ।

: କୋ’ କ୍ଲାସ୍ ହେଲା?

: କ୍ଲାସ୍ ସେଭେନ୍ ।

ନିବାରଣ ଦା’ କାହିଁକି କେଜାଣି ଅହେତୁକ ଭାବରେ ହସି ଉଠିଲେ ।

: କହିଲ ବାଳକ, ମୁଁ ପୁଞ୍ଜାଏ ମାଛ ଧରିଲି । ଇଂରାଜୀରେ କ’ଣ ହେବ?

: ଆଇ କଟ୍ ଏ ସୋଲ୍ ଅଫ୍ ଫିସ୍ ।

: ବାଃ ବାଃ- କବାଟ ଦର ଆଉଜା ଥିଲା ।

: ଦି ଡୋର୍ ୱାଜ୍ କେପ୍ଟ ଆଜାର୍ ।

ତା’ ପରେ ଯାହାହେଲା ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ଥିଲା । ଅକସ୍ମାତ୍ ନିବାରଣ ଦା’ ପ୍ରକାଶକୁ ଅବଲୀଳାକ୍ରମେ ଟେକି ନେଇ ତାକୁ କାନ୍ଧ ଉପରେ ବସେଇ ନେଲେ ଓ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ କହି କହି, ଦି ଷ୍ଟାର୍ ଅଫ୍ ମିର୍ଜାପୁର- ଦି ଷ୍ଟାର୍ ଅଫ୍ ମିର୍ଜାପୁର । ସେଇ ଏକା କଥାରେ ପୌନଃପୁନିକ ଉଚ୍ଚାରଣ ।

ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମିର୍ଜାପୁର ବଜାରର ଲୋକମାନେ ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଦେଖିଲେ । ମାତାଲ୍ ନିବାରଣ ଦା’ଙ୍କ କାନ୍ଧ ଉପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିପନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ବସି ରହିଛି ଗୋଟିଏ କିଶୋର ଓ ସେହି ଏକା କଥାରେ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରି କରି ନିବାରଣ ଦା’ ନୈଶ ଚାରଣରେ କୁଆଡ଼େ ବାହାରିଛନ୍ତି କେଜାଣି ! ଏହି ଏକକ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ସେଦିନ ଥିଲା ଏକାଧାରରେ କରୁଣ ଓ ହାସ୍ୟୋଦ୍ଦୀପକ ।

କିନ୍ତୁ ନିବାରଣ ଦା’କୁ ବା ବାରଣ କରିବ କିଏ ? ନିବାରଣ ଦା’ କେବେହେଲେ ତହବିଲ୍ ତୋଷାରପାତ କରି ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ଖାଁ ସାହେବକୁ ଦବାକୁ ଯାହା ତହବିଲ୍ କାଢ଼ି ନେଇଛି ତା’ ପୁଣି ଥରେ ତା’ର ପର ମାସର ଦରମାରୁ ଭରଣା କରି ଦେଇଛି । ସାରା ବଜାରରେ ନିବାରଣ ଦା’ର କାଳି ବାକୀ । କେବେ କାହାକୁ ମନା କରି ନାହିଁ । ପୁଣି ଥରେ ରୁଦ୍ରଭର୍ତ୍ତି ମୁହଁରେ ବଜାର ଥଳି ଧରି ଆସି ଠିଆ ହୋଇ କହିଛି, ଆରେ ଈଶରା ! ତୋ’ର ସବୁଟଙ୍କା ଆର ମାସରେ ଶୁଝି ଦେବି । କିନ୍ତୁ ସେଥର ଯେଉଁ ଦିନ ଗନ୍ଧର୍ବ ମହାନ୍ତିର ଜୋଇଁ ବେଦି ଉପରୁ ଉଠି ଯାଇଥିଲା ଝିଅକୁ ସୁନା ଖଡ଼ୁ ଦିଆଯାଇ ପାରି ନାହିଁ ବୋଲି, ସେଦିନ ମିର୍ଜାପୁରର ଲୋକ ନିବାରଣ ଦା’କୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଠାବ କରିଥିଲେ ଦେଶୀ ମଦ ଭାଟିରେ, ଆଉ ସେଇ ରାତି ରାତି ଟ୍ରେଜେରୀ ଖୋଲି ନିବାରଣ ଦା’ ସରକାରୀ ତହବିଲ୍ରୁ ଗଣି ଦେଇଥିଲା ଠନ୍ ଠନ୍ ଚାରିଶହ ପଞ୍ଚମ ଜର୍ଜ ମାର୍କା ଟଙ୍କା । ପରେ ପରେ ଗନ୍ଧର୍ବ ମରିଗଲା ଓ ସରକାରୀ ତହବିଲ୍ର ସେଇ ଟଙ୍କା ଆଉ ପରିଶୋଧ କରିପାରି ନ ଥିଲା ନିବାରଣ ଦା’ ।

କଥା ଜଣାପଡ଼ିଲା ପରେ ସାହେବ ଆଗରେ ରୋକ୍ ଠୋକ୍ ମାନି ନେଇଯାଇଥିଲା ନିବାରଣ ଦା’ , ହଜୁର ଆମ ଜାତିର ଝିଅଟାଏ ବାହା ହେଇ ପାରୁ ନ ଥିଲା । ମୁଁ ତହବିଲ୍‌ରୁ ଟଙ୍କା କାଢ଼ି ଦେଇ ଦେଇଛି, କସୁର୍ ମାଫ୍ କରାଯାଉ । ସାହେବ କହିଥିଲା – ଠିକ୍ ଅଛି, ଏ ଟଙ୍କା ତମ ପ୍ରଭିଡେଣ୍ଟ ଫଣ୍ଡରୁ କଟାଯିବ । କିନ୍ତୁ ସାହେବ ଜାଣେ, ନିବାରଣ ଦା’ ର ପ୍ରଭିଡେଣ୍ଟ ଫଣ୍ଡ ଘରଟିରେ ଟଙ୍କାର ପରିମାଣ ସବୁବେଳେ ଶୂନ ।

ସେଇ ପ୍ରଥମ ପରିଚୟରୁ ନିବାରଣ ଦା’ ଆଉ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକୃତରେ ବନ୍ଧୁ ହେଇଯାଇଥିଲେ । ସମୟ ପାଇଲେ ପ୍ରକାଶ ଦଉଡ଼ି ଯାଉଥିଲା ନିବାରଣ ଦା’ ପାଖକୁ ଆଉ ସେଠି ପେଟେ ଜଳଖିଆ ଖାଇ ପ୍ରକାଶ ଶୁଣୁଥିଲା ରଘୁବଂଶ ବା ମେଘଦୂତର ଶ୍ଳୋକାବୃତ୍ତି, ନ ହେଲେ ମର୍ଚ୍ଚାଣ୍ଟ ଅଫ୍ ଭେନିସ୍‌ରେ ପୋର୍ସିଆର୍ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ରାୟ, ନ ହେଲେ ସହଜରେ ଗଣିତ କରି ପାରିବାର ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର ।

ଆଜିକାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ନିବାରଣ ଦା’ ମାତାଲ୍ ହୋଇଗଲେ ପ୍ରକାଶକୁ ଭୟ ଲାଗେ ନାହିଁ । ନିବାରଣ ଦା’ ଆକଣ୍ଠ ପିଇସାରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରକାଶ ଅପେକ୍ଷା କରେ । ତା’ ପରେ ତାଙ୍କୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ନେଇ ପ୍ରାୟ ତାଙ୍କ ଘରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସେ ।

କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଅକସ୍ମାତ୍ ନିବାରଣ ଦା’ ଉଭାନ୍ ହେଇଗଲେ କୁଆଡ଼େ ? ପ୍ରକାଶ ମିର୍ଜ୍ଜାପୁରର ସମ୍ଭବ ଅସମ୍ଭବ ସବୁ ଜାଗାରେ ଖୋଜ ନେଇଛି । କିନ୍ତୁ ଗଲା କୁଆଡ଼େ ନିବାରଣ ଦା’ ? ଯେଉଁଠି ଗୋଟାଏ କାହିଁ କେଉଁ କାଳର ବରଗଛ ଆସନ ଜମେଇ ବସିଛି ପ୍ରାୟ ଅଧ ଏକର ଜାଗାରେ, ତାରି ପାଖ ଦେଇ ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଆସୁ ଆସୁ କିଏ ଜଣେ ତା’ କୁ ଯେମିତି ଡାକିଲା ପ୍ରକାଶ, ଏଇ ପ୍ରକାଶ !

ପ୍ରଥମେ ଚମକି ପଡ଼ିଥିଲା ପ୍ରକାଶ, କିନ୍ତୁ ନିବାରଣ ଦା’ ର କଣ୍ଠସ୍ୱର କ’ ଣ ଭୁଲ କରି ପାରେ ପ୍ରକାଶ ! ବରଗଛ ମୂଳର ଘନ ଅନ୍ଧାର ଭିତରକୁ ଖୁବ୍ ନିରିଖେଇ ଚାହିଁଥିଲା ପ୍ରକାଶ । ସତକୁ ସତ ନିବାରଣ ଦା’ ସେଠି ନିଶ୍ଚଳ ହେଇ ଠିଆ ହେଇ ରହିଛି । ପ୍ରକାଶ ନିବାରଣ ଦା’ ପାଖକୁ ଯାଇ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ସେଇ ଘନ ଅନ୍ଧାରରେ ମିଶିଗଲା । ଆଜି କ’ ଣ ଅନେକ ବେଶି ପିଇ ଦେଇଛି ନିବାରଣ ଦା’ ? ନ ହେଲେ ଏଠି ଏମିତି ଚୁପ୍ ହେଇ ରହିଛି କାହିଁକି ?

ନିବାରଣ ଦା’ କଣ୍ଠ ଥିଲା ଶଙ୍କା ବିଜଡ଼ିତ । ମୁଁ ତିନି ମାସ ହେଲା ଖାଁ ସାହେବମାନଙ୍କର ସୁଧ ଦେଇ ପାରିନାହିଁ ପ୍ରକାଶ । ଦିନରେ ସାହେବ ଡରରେ ସେମାନେ ଅଫିସ୍‌କୁ ଯାଇପାରୁ ନାହାନ୍ତି ଅଥଚ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ମତେ ସହରର ଗଳି କନ୍ଦି ଖୋଜି ବୁଲୁଛନ୍ତି ।

ସେଦିନ ଅନେକ କମ୍ ପିଇଥିଲା ନିବାରଣ ଦା’ । ସେମାନେ ଭାଟି ପାଖରେ ଜଗି ରହିଛନ୍ତି ଆଉ ତା’ ଛଡ଼ା ବେଶି ପିଇଦେଲେ ସେମାନଙ୍କର ମୁକାବିଲା କରିବ କେମିତି ଏଇ ଲୁଚକାଳି ଖେଳରେ ! ଆଜି ପ୍ରଥମ କରି ଦେଖିଲା ପ୍ରକାଶ, ଏଇ କପର୍ଦ୍ଦକହୀନ ନିବାରଣ ଦା’ ଖାଁ ସାହେବମାନଙ୍କୁ ଲୁଚି ଲୁଚି ଆତ୍ମଗୋପନ କରୁଛି ।

ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଦୁଇଜଣ ଖାଁ ସାହେବ ସେମାନଙ୍କର ପାଖ ରାସ୍ତା ଉପରେ ମଚ୍ ମଚ୍ ପାହୁଲ ପକେଇ ଏପଟ ସେପଟ ଅନେଇ ଚାଲିଗଲେ । ନିବାରଣ ଦା’ ର ହାତର ମୁଠା ପ୍ରକାଶ ବାହୁ ଉପରେ ଶକ୍ତ ହେଇ ଆସିଥିଲା ଆସନ୍ନ ବିପଦର ଆଶଙ୍କାରେ ।

ଖାଁ ସାହେବମାନେ ଚାଲିଗଲେ । ଜହ୍ନ ଆଲୁଅରେ ତାଙ୍କର ସାଧା ପଗଡ଼ିର କୁଞ୍ଚ ଦେଖାଯାଉଥାଏ ଅନେକ ଦୂରକୁ । ବେଶ୍ କିଛି ଦୂର ଯିବା ପରେ ସେମାନଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ବାହାରିଲା ପ୍ରକାଶ । ସେମାନେ ମାଛ ମାର୍କେଟର ମୋଡ଼ ବୁଲିଗଲେ, ଏଥର ନିବାରଣ ଦା’ ର ଘରକୁ ଯିବାର ରାସ୍ତା ପରିଷ୍କାର ।

ଏକାଥରକେ ଧଇଁ ସଇଁ ହେଇ ଦୌଡ଼ି ଆସିଥିଲା ପ୍ରକାଶ ନିବାରଣ ଦା’ ର ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀକୁ । ଆଉ କହିଥିଲା, ନିବାରଣ ଦା’ ମୁଁ ନିଜେ ଦେଖିଛି ସେମାନେ ମାଛ ମାର୍କେଟ ମୋଡ଼ ବୁଲିଗଲେଣି, ଆଉ ଥରେ ଏ ପଟକୁ ଆସିବାର ଆଶଙ୍କା ନାହିଁ- ଆସ, ଏଇଥର ମୁଁ ତମକୁ ନେଇ ଘରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସେ । ପ୍ରାୟ ନିବାରଣ ଦା’ ହାତ ଧରି ବାହାରକୁ ଟାଣି ଆଣି ତରତରରେ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ପ୍ରକାଶ ।

ସେମାନେ ନିବାରଣ ଦା’ ର ଘରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇ କବାଟ ବାଡ଼େଇ ଥିଲେ ଓ ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ହେଇ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିବା ନିବାରଣ ଦା’ ଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କବାଟ ଖୋଲିଥିଲେ । କବାଟ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବନ୍ଦ କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।ଆଃ ! କି ଶାନ୍ତି ! ଆଜିର ରାତିଟା ଯେମିତି ବଞ୍ଚିଗଲା ମଣିଷ । ସେହିପରି ଅନ୍ତତଃ ମନେ ହେଇଥିଲା ପ୍ରକାଶର ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ।

ରାତି ବେଶ୍ ବିଳମ୍ବ ହେଇ ଯାଇଥିଲା ।

ନିବାରଣ ଦା’ ପ୍ରତି ରାତିରେ ଫେରିବା ପରେ, ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ମତେ ଗଣ୍ଡେ ଖୁଆଇ ଦେଇ ବିଛଣାରେ ଶୁଆଇ ପକାଇବା ଥିଲା ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ନିତ୍ୟନୈମିତ୍ତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଆଜି ବି ଠିକ୍ ସେୟା ହେଲା । ମଦର ନିଶାରେ ଆହୁରି ତଳେଇ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ନିବାରଣ ଦା’ ଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବାର ବାଢ଼ି ବସିଲେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ । ଲୋକଟା କୌଣସିମତେ କିଛି ଖାଇନେଲେ ଯାଏ । ଖାଇବାର ବଢ଼ା ସରିବା ପରେ ପ୍ରକାଶ ଘରକୁ ଫେରିବାକୁ ବସିଲା । କବାଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଳେଇ ଦବାକୁ ଆସୁ ଆସୁ ନିବାରଣ ଦା’ ଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, ପ୍ରକାଶ ତମ ଯୋଗୁଁ ମୋ’ ର ଏ ସଂସାର ଏଯାଏଁ ବଞ୍ଚିଛି ଯାହା !

ପ୍ରକାଶ ବାହାରକୁ ଯିବା ପାଇଁ କବାଟ ଖୋଲିଲା । କିନ୍ତୁ ସେଇ ଖୋଲା କବାଟକୁ ପୂରା ପୂରି ଆବୋରି ବସି ଯିଏ ଠିଆ ହେଇ ରହିଥିଲା, ସିଏ ହଉଚି ଖାଁ ସାହେବ । ସମସ୍ତ ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ ବି ଖୋଲା କବାଟ ଆଉ ବନ୍ଦ ହେଇ ପାରିଲା ନାହିଁ କାରଣ ଗୋଟାଏ କବାଟ ଉପରେ ଖାଁର ଲୌହ ଶକ୍ତ ମୁଠିର ଜାବ ପଡ଼ିଯାଇ ସାରିଥିଲା । ପ୍ରକାଶ ଓ ନିବାରଣ ଦା’ ର ସ୍ତ୍ରୀ ହଠାତ୍ ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲେ ।

କାହାରି ଅନୁମତି ମାଗିବା ଦରକାର ପଡ଼ିନାହିଁ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଲେ ଖାଁ ସାହେବ ଓ ତା’ ପଛେ ପଛେ ଆଉ ଜଣେ ।

ସେତେବେଳକୁ ନିବାରଣ ଦା’ ଆସି ଖାଇ ବସିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଦୁଇଜଣ ଦୈତ୍ୟ ପରି ଠିଆ ହେଇଥିଲେ, ଏଇ ସୁଧଖୋର ଦାନବ ଦୁଇଜଣ ।

ସବୁଆଡ଼େ ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ।

କାହା ମୁହଁରେ କଥା ନାହିଁ ।

ଆର ମହଲା ପିଣ୍ଡାରେ ନିବାରଣ ଦା’ ର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପ୍ରକାଶ ଠିଆ ହେଇ ରହିଛନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ବଜ୍ରପାତର ଅପେକ୍ଷାରେ ।

ପୁସ୍ତୁ ଭାଷାର କର୍କଶ ଗଳାରେ ଭଙ୍ଗା ଭଙ୍ଗା ହିନ୍ଦୀରେ କହିଲା ଖାଁ ସାହେବ, ସୁଅର କି ବଚ୍ଚା, ହମ୍ ଲୋଗୋଁକୋ ଘୁମାୟା ସାରେ ତିନ୍ ମୈନା ।

ଭାତ ଥାଳି ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ ଝୁଙ୍କେଇ ବସିଥାନ୍ତି ନିବାରଣ ଦା’ । ତା’ ପରେ ଯାହା ଘଟିଲା ତା’ ଅବିଶ୍ୱାସ୍ୟ ।

ହଠାତ୍ ଖାଁ ସାହେବର ଠେଙ୍ଗାର ଗୋଟାଏ ଶକ୍ତ ପାହାର ବସିଲା ନିବାରଣ ଦା' ର ମୁଣ୍ଡରେ ଓ ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ନିବାରଣ ଦା' ର ଧଳାବାଳର କେଉଁ ଅଜ୍ଞାତ ସ୍ଥାନରୁ ତାଜା ରକ୍ତ ବହି ଆସିଲା ତା' ର କପାଳ ଓ ଚିବୁକ ତଳକୁ ।

ନିବାରଣ ଦା' ଚିତ୍କାର କରି ନାହିଁ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ । ସେ' କେବଳ ତା' ର ଦୁଇ ହାତର ଆଞ୍ଜୁଳି ଦେଇ ରକ୍ତତକ ସଂଗ୍ରହ କରିନେଲା ଓ ରକ୍ତ ସବୁ ପିଇ ନେଲା କୌଣସି ତୃଷାର୍ତ୍ତ ପଥିକ ରାସ୍ତା କରର ପାଣି ପାଇପରୁ ପାଣି ପିଇନବା ପରି ।

ହୀନବଳ, ବିଧ୍ୱସ୍ତ ସ୍ନାୟୁ, ଭଗ୍ନ ମନୋରଥ ନିବାରଣ ଦା' କ' ଣ ତା' ର ନିଜର ଉଷ୍ମ ରୁଧିର ପାନ କରିଯାଉଥିଲା ନିଜର ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ନ୍ୟୁନବୋଧ ଓ ଆତ୍ମଗ୍ଲାନିର କ୍ଷତିପୂରଣ କରିବାକୁ !

ପ୍ରକାଶର ରୁମ ସବୁ ଟାଙ୍କୁରି ଉଠୁଥିଲା । କୌଣସି କଥା ନ କହି ଦୁଇଜଣଯାକ ଖାଁ ସାହେବ ଆସିଥିବା ଦୁଆର ଦେଇ ବାହାରି ଯାଇଥିଲେ, ଯେପରି ସେମାନଙ୍କର ପରିକଳ୍ପିତ ଯୋଜନା ସମାପ୍ତ ହେଇଛି ।

ନିବାରଣ ଦା' ତଥାପି କ୍ଷତର ରୁଧିରକୁ ପରମ ତୃପ୍ତିର ସହିତ ପାନ କରି ଚାଲିଥିଲେ ଓ ପ୍ରକାଶ ଓ ନିବାରଣ ଦା' ଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କେତେବେଳେ ଖୋଲା ଦୁଆର ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ଓ କେତେବେଳେ ନିବାରଣ ଦା' ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ରହି ହତବାକ୍ ହେଇଯାଇଥିଲେ ।

ସେଇ କିଶୋର ବୟସରୁ ଆଜି ଯାଏ ଏଇ ସ୍ୱପ୍ନର ବିଭୀଷିକା ବାରମ୍ବାର ପ୍ରକାଶ ପାଖକୁ ଫେରିଆସି ପ୍ରକାଶର ବହୁ ରଜନୀ ନିଦ୍ରାହୀନ କରିଛି । ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଆର୍ତ୍ତ ଚିତ୍କାର କରି ବିଛଣାରୁ ଉଠି ବସେ ପ୍ରକାଶ ଯେମିତି ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଭୂତ ମାଡ଼ି ବସିଛି । ଅବଶିଷ୍ଟ ରଜନୀ ପ୍ରକାଶ ଆଉ ଥରେ ନିବାରଣ ଦା' କୁ ସେଇ ବରଗଛର ସାନ୍ଦ୍ର ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଆବିଷ୍କାର କରିବା ପରଠାରୁ, ନିବାରଣ ଦା' ଗୋଟିଏ ଆହତ ପଶୁପରି ନିଜର ରୁଧିର ଲେହନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ପୁଙ୍ଖାନୁପୁଙ୍ଖ ଭାବରେ ପୁନଃନିର୍ମାଣ କରେ, ଆଉ ଶେଷରେ ଏକ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ସହ ନୀରବରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରେ- ନିବାରଣ ଦା', ତମ ପରି ଲୋକ କେତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଭାବରେ ବିରଳ ହେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ଆଜିକାଲି !

ଘଟଣାର ଅନେକ ଦିନ ପରେ, ବୋଧହୁଏ ଦୁଇବର୍ଷ ହେବ ପରା ପ୍ରକାଶ ଦେଖିଥିଲା ଖାଁ ସାହେବ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଅଦାଲତର କାଠଗଡ଼ାରେ ଓ ତା' ର ବିପରୀତ ଦିଗରେ ସାକ୍ଷୀର କାଠଗଡ଼ା ଭିତରେ ଠିଆ ହୋଇ ନିବାରଣ ଦା' ସାକ୍ଷ ଦେଇଥିଲେ- "ମୁଁ ନିୟମ କରି କହୁଛି ମୁଁ ଯାହା କହିବି ସତ କହିବି, ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ କହିବି ଓ ମୋର ସାକ୍ଷୀରେ କୌଣସି ମିଥ୍ୟା ଅଂଶ ରହିବ ନାହିଁ ।"

ଅଦାଲତ ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣ । ଖାଁ ସାହେମାନଙ୍କ ହାତରେ ପାରମ୍ପରିକ ଲାଠି ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ନୀଳ ଆଖି ଫିକା ପଡ଼ିଯାଇଛି, ସେମାନେ ଠିଆ ହେଇ ରହିଛନ୍ତି ଅଧୋବଦନରେ । ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାରି ଜଣେ ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ, ମନେ ହଉଛି ଯେପରି ଏକ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟା ନ୍ୟାୟ ଅଦାଲତର ମଝା ଥରେଇ ବୋହି ଯାଉଛି ।

: ଆପଣ ଏ ମୁଦାଲାମାନଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି?

: ହଁ ।

: ସେଦିନର ଘଟଣା କ' ଣ ହେଲା କହି ପାରିବେ?

: ମୁଁ ସେଦିନ ରାତିରେ ଅତ୍ୟଧିକ ମଦ ପିଇ ଦେଇଥିଲି, ଘରକୁ ଫେରୁ ଫେରୁ ଝୁଣ୍ଟି ପଡ଼ି ଗୁଡ଼ାଏ କଟା ମାଙ୍କଡ଼ା ପଥର ଉପରେ ପଡ଼ି ମୋ' ର ମୁଣ୍ଡ ଫାଟିଯାଇଥିଲା ବୋଲି ମୁଁ ପରେ ଜାଣିଲି ।

ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଥରେ ଏକ ଗୁଞ୍ଜରଣର ଝଡ଼ ବୋହିଗଲା । ପ୍ରକାଶର ମନେ ହେଇଥିଲା- ସେ' ଚିତ୍କାର କରି କହିବ, ମିଛକଥା, ମିଛକଥା । ନିବାରଣ ଦା' ୟେ' କ' ଣ କଲ ତୁମେ! ପୁଣି ଥରେ ଅଦାଲତ ଚୁପ୍ ହେଇଗଲା ।

ପ୍ରଶ୍ନ ହେଲା- କିନ୍ତୁ ମୁଦାଲାମାନଙ୍କୁ ତମ ଘରଠାରେ ଲୋକମାନେ ଦେଖିଛନ୍ତି, ଏହା କ'ଣ ମିଛ?

ଉତ୍ତର- ନାଁ, ତାହା ସତ, ମୋର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିଲି, ସେମାନେ ମତେ ଆହତ ଅବସ୍ଥାରେ ରାସ୍ତାରୁ ନେଇ ଘରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିଥିଲେ ।

ସାକ୍ଷୀର ସାମୟିକ ବିସ୍ମୃତିର ଆଳ ନେଇ ସରକାରୀ ଓକିଲଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନାକ୍ରମେ ସେଦିନର ବିଚାର ଅନ୍ୟ ଦିନକୁ ମୁଲତବୀ ରହିଲା ।

ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସି ପ୍ରକାଶ ନିବାରଣ ଦା' ର କାମିଜ୍‌ର ଆସ୍ତିନ୍ ଧରି ଜୋର୍‌ରେ ହଲେଇ ଦେଇ ପଚାରିଲା, ତମେ ୟେ' କ'ଣ କଲ ନିବାରଣ ଦା'?

ନିବାରଣ ଦା' ଙ୍କ ଚାରିପଟେ ଅନେକ ଲୋକ ଘେରି ଯାଇଥିଲେ । ନିବାରଣ ଦା' କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇ ନ ଥିଲେ ।

ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ନିବାରଣ ଦା' ର କୌଣସି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହେଇ ନ ଥିଲା । ଆକଣ୍ଠ ମଦ୍ୟପାନ କରି ସେ ବସି ରହିଥିଲେ ଗୋଟାଏ ଫାଙ୍କା ଷ୍ଟେଡ଼ିୟମ୍‌ର ବେଞ୍ଚ ଉପରେ । ଆକାଶରୁ ଅକୃପଣ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ଝରି ପଡୁଥିଲା । ପ୍ରକାଶ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ନିବାରଣ ଦା' ମନ ଖୁସିରେ କ' ଣ ଗୋଟିଏ ଗୀତର ସୁର ଧରି ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ହଉଥିଲା ।

ପ୍ରକାଶର ସେଇ ପ୍ରଶ୍ନର ପୁନରାବୃତ୍ତି, ଆପଣ ନିବାରଣ ଦା' ଅଦାଲତରେ ମିଛ କଥା କହିଲେ କାହିଁକି?

ନିବାରଣ ଦା' ହସିଲେ, କହିଲେ, ନିବାରଣ ହାଲ୍‌ଦାର କାହାର ଧାରୁଆ ହେଇ ରହେ ନାହିଁ । ନାଁ ଶୁଣ୍ଡି ଜୟସ୍ୱାଲ୍‌ର ନାଁ ଖାଁ ସାହେବର, ନାଁ ସରକାରର... ।

ତା' ପରେ ପୁଣି ନିବାରଣ ଦା' ତଳେଇ ଗଲେ ବିସ୍ମୃତିର ଅତଳ ଗର୍ଭକୁ । ଆଉ ତାଙ୍କୁ ପଚାରି କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ । ପ୍ରକାଶ ଜାଣେ ସେ ସେଇଠି ଶୋଇଯିବେ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଚୈତ୍ରର ଶୀତଳ ପବନ ପୁ' ଣି ଥରେ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ନ କରିଛି ।

ତା' ପରେ ଗଭୀର ରାତିରେ ନିବାରଣ ଦା' ମନକୁ ମନ ଉଠି ଟଳି ଟଳି ଚାଲିବେ ଘର ଆଡ଼କୁ । ଆଲୋକ ବିହୀନ ରାସ୍ତାରେ ଗଛମାନେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଶାଖାରେ ଝୁଲୁଥିବା ବାଦୁଡ଼ିମାନେ କୁହାକୁହି ହେବେ- ଅନେକ ରାତି ହେଲା, ନିବାରଣ ହାଲ୍‌ଦାର୍ ଘରକୁ ଫେରୁଛି ।

ଆଜି ବି ଥିଲା ସେହିପରି ଏକ ରାତ୍ରି, ଯେଉଁଦିନ ଏଇ ପ୍ରାଚୀନ ସ୍ୱପ୍ନ ପ୍ରକାଶର ନିଦ୍ରାକୁ ବ୍ୟାହତ କରୁଥିଲା ବାରମ୍ବାର ।

ହଠାତ୍ ବାହାର କବାଟର କଡ଼ା ଝଣ୍ ଝଣ୍ କରି ଉଠିଲା । ପ୍ରକାଶର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସକାଳ ହେଇ ଆସିଲାଣି, କିନ୍ତୁ ସେଇ ଅଶ୍ଳୀଳ ଝଣ ଝଣ ଶବ୍ଦଟା ହବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ ।

ପ୍ରକାଶ ବିରକ୍ତିରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା, କିଏ ? ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ ଜବାବ୍ ଆସିଲା- ସିରାଜ୍ ଖାଁ, ସିରାଜ୍ ଖାଁ!

ପ୍ରକାଶର ତନ୍ଦ୍ରା ତୁଟିଗଲା ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ।

ପୁଣିଥରେ ସେଇ କବାଟର କଡ଼ା ବାଡ଼େଇବାର ଶବ୍ଦ । "ପରକାଶ୍ ବାବୁ, ସିରାଜ ଖାଁ ସେ ଆଜତକ୍ କୋଇ ଛୁପ୍ ନେଇଁ ସକା ।"

ପ୍ରକାଶ ତା' ର ପରିବେଶକୁ ଭଲ କରି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରି ନେଲା ଆଉ ଥରେ । ସେଇ ଆଳିମାଳିକା ମଟରପାର୍ଟସର ଜଞ୍ଜାଳ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଟାୟାର୍ ଲିଭର ପଡ଼ି ରହିଛି । ଟାୟାର ଲିଭରରେ ସିରାଜର ପଗଡ଼ି ଉପରେ ଗୋଟାଏ ମାଡ଼ ନିବାରଣ ହାଲ୍‌ଦାର ରକ୍ତର ପ୍ରତିଶୋଧ ବୋଧହୁଏ ନେଇପାରିବ! ତା' ର ଆଖି ଦୁଇଟା ଜଳି ଉଠିଲା ମୁହୂର୍ତ୍ତକପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ନିବାରଣ ଦା' ଯେ କହିଥିଲା, ସେ କାହା ପାଖରେ ଋଣଗ୍ରସ୍ତ ହେଇ ରହେ ନାହିଁ ।

ବାରମ୍ବାର, ବାରମ୍ବାର କବାଟ କଡ଼ାର ସେହି ଝଣ୍‌ଝଣ୍ ଶବ୍ଦ ପ୍ରକାଶକୁ ଅତିଷ୍ଠ କରି ତୋଳୁଥିଲେ ।